

2010-10-14

Dnr 43–2009:4144

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Strömnäs skola
i Piteå kommun

2010-10-14

Rektor Carina Stridsman Fjällström

Rektor Monica Öhman

Strömnäs skola

Norrgatan 16

941 50 Piteå

Piteå kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Svartuddsvägen 1

941 85 Piteå

Tillsyn i Strömnäs skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Av tillsynen framgår att Strömnäs skola i årskurs 5 redovisar en hög måluppfyllelse avseende elever som nått målen i alla ämnen sammantaget. Skolan har också en sammanlagd resultatbild på kravnivåerna i de nationella proven i ämnena svenska och matematik i årskurs 3 och skolan följer på individnivå tydligt upp och utvärderar dessa ämnen. Det framgår dock inte att elevernas individuella resultat sammanställs till en resultatbild på skolnivå som avser bedömning av måluppfyllelsen.

När det gäller årskurs 5 saknas en tydlig dokumentation på skolnivå som avser i vilken mån eleverna i varje enskilt ämne uppnått de nationella målen. En resultatbild på skol-

nivå där varje ämnes måluppfyllelse dokumenteras ger möjlighet till analys och insatser för utveckling av arbetssätt och metoder i olika ämnen. För att kunna sammanställa och utvärdera kunskapsresultaten på skolnivå måste rektorerna se till att lärarna tydligt följer och bedömer varje ämne utifrån kursplanernas krav. I det sammanhanget krävs också att skolan genomför undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap senast i årskurs 5 och gör en bedömning av måluppfyllelsen.

Av tillsynen framgår också att Strömnäs skola arbetar för att skapa en trygg och god studiemiljö för eleverna. Resultatsammanställningar från enkäter och samtal visar att skolan upplevs trygg av eleverna och att kränkande behandling sällan förekommer. Däremot motsvarar skolans plan mot kränkande behandling inte kraven i skollagen.

Sammantaget visar tillsynen att skolan förbättrat sitt kvalitetsarbete sedan Skolverkets tillsyn år 2004. Ett tydligt arbete mot de nationella målen pågår och rektorerna tar i huvudsak ansvar för uppföljning och utvärdering. Rektorerna uppmuntrar och skapar förutsättningar för samverkan och genomför regelbundet pedagogiska diskussioner. De inhämtar kunskap om lärarnas undervisning genom lektionsbesök med efterföljande samtal. Rektorerna har god kontroll över de enskilda elevernas behov och insatser samt genomför kontinuerliga förändringar för elever i svårigheter. Det återstår dock att säkerställa uppföljning och utvärdering samt bedömning av måluppfyllelsen i varje ämne. Det finns också dokument vid Strömnäs skola som inte uppfyller författningarnas krav vilka måste åtgärdas.

Skolinspektionens beslut:

Skolinspektionen har under tillsynen av Strömnäs skola identifierat följande brister.

- De åtgärdsprogram som skolan utarbetar uppfyller inte förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn följer inte upp och utvärderar kunskapsresultaten på skolnivå i varje ämne relaterat till kursplanernas krav (2 kap. 2 § skollagen, 2 kap.6 § grundskoleförordningen, läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- De individuella utvecklingsplaner skolan upprättar uppfyller inte förordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen (14 a kap. 8 § skollagen).
- Skolan ger inte eleverna förutsättningar att nå målen i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Skolbeslut

Tillsyn i Strömnäs skola

Datum: 2010-10-14

3 (3)

Dnr 43–2009:4144

Kommunen och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Piteå kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Piteå kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Marcus Rönnegård och undervisningsrådet Jonas Hedström deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg

Enhetschef

Solweig Bäckman

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Strömnäs skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Piteå kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Strömnäs skola den 16 september 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Strömnäs skola granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Strömnäs skola, dels den information som samlats in under besöket, då rektorn intervjuades. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn)

Beskrivning av Strömnäs skola

Tabell 1.: Antal elever på Strömnäs skola

Strömnäs skola	Antal elever
Förskoleklass	37
Grundskola	165

Källa: Skolans uppgifter

Strömnäs skola ligger några kilometer från centrala Piteå. Skolan består av två byggnader samt idrottshall och matsal.

Utbildningen vid Strömnäs skola omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–5 samt fritidshem. Bedömning av skolbarnsomsorgens verksamhet redovisas i ett särskilt kommunövergripande beslut.

Strömnäs skola leds av två rektorer. En rektor ansvarar för förskoleklass och grundskola årskurserna 1–2 samt fritidshemsverksamhet och en med ansvar för årskurserna 3–5. Båda rektorerna ansvarar för förskolor i rektorsområdet. Den pedagogiska personalen är organiserad i arbetslag och eleverna i åldershomogena klasser

.

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som Strömnäs skola utarbetar behöver förbättras för att uppfylla kraven i förordningen.

Författningsstöd

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I arbetet med att identifiera elever i svårigheter följer Strömnäs skola den arbetsgång som gäller för Piteå kommuns skolor. Rektorerne finns med i processen från början som kan omfatta kartläggningar, kontinuerliga uppföljningar och beslut om åtgärder samt utarbetande av åtgärdsprogram. Insatserna sker förutom på individnivå även på grupp- och organisationsnivå. Skolan har tillgång till specialpedagog som arbetar både handledande och direkt med elever. Skolan utarbetar åtgärdsprogram till de elever som är i behov av särskilt stöd.

Skolans åtgärdsprogram har en tydlig struktur och innehåller mål, delmål, åtgärd och nulägesbeskrivning. Programmen ger en beskrivning av individ-, grupp- och organisationsnivå. Innehållet i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av varierar. Beskrivning ges av elevens starka sidor och vilka svårigheter eleven har. Däremot beskrivs i liten grad elevens behov. Det framgår inte heller hur åtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas. Endast datum för utvärdering anges. Enligt förordningen ska det av åtgärdsprogrammet framgå vilka behoven är och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn på skolnivå behöver förbättra uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i varje ämne som eleverna får undervisning i.

Skolinspektionen bedömer också att Strömnäs skola behöver tydliggöra skolans insatser i de individuella utvecklingsplanerna. De skriftliga omdömena behöver omfatta alla ämnen och tydligt relateras till kursplanernas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94 avsnitt 2.8 Rektors ansvar

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:*Uppföljning och utvärdering*

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Det är viktigt att resultaten följs upp och utvärderas både på individnivå och på skolnivå så att nya metoder kan prövas och utvecklas. En systematisk dokumentation på skolnivå gör det möjligt att se mönster i resultaten över tid, mellan flickor och pojkar samt mellan ämnen.

Av dokumentation och intervju med rektorerna framgår att Strömnäs skola på individnivå tydligt följer upp och utvärderar flertalet ämnen, se nedan om IUP och skriftliga omdömen. För årskurs 3 redovisar skolan andelen elever som sammantaget nått kravnivåerna i de nationella proven. I årskurs 5 redovisas resultaten av varje kravnivå i ämnena svenska, matematik och engelska. Även fördelningen flickor och pojkar anges i dessa årskurser. I årskurs 5 redovisas även måluppfyllelsen i alla ämnen sammantaget. Skolan bedömer att eleverna når de nationella målen i hög grad i årskurs 5.

I de resultatsammanställningar som Skolinspektionen tagit del av och i intervju med rektorn framkommer dock ingen resultatbild på skolnivå över måluppfyllelsen i svenska och matematik i årskurs 3 och inte heller i varje ämne i årskurs 5. På skolnivå saknar skolan därmed en bedömning av måluppfyllelsen i varje enskilt ämne i årskurs 5 och i årskurs 3 i svenska och matematik.

Dokumentationen antyder att resultaten i de nationella proven likställs med måluppfyllelsen i årskurs 3 och 5 i ämnena svenska, matematik och engelska. När det gäller svenska, engelska och matematik utgör de nationella proven ett stöd för lärarna i deras bedömning av elevernas kunskapsutveckling men de omfattar inte alla mål i kursplanerna. Kunskapsresultaten ska i första hand följas upp och utvärderas i förhållande till målen i kursplanerna. Resultaten på de nationella proven ska sedan ingå som ett underlag i skolans analys av resultaten.

Individuell utvecklingsplan – framtidsytande del

Strömnäs skola upprättar individuella utvecklingsplaner (IUP) för alla elever i samband med utvecklingssamtalen. Av tillsynsbesöket framgår att det pågår ett utvecklingsarbete avseende IUP och skriftliga omdömen. Lärarna för enligt rektorn diskussioner om bedömningar och eleverna ges i olika grad möjlighet att kontinuerligt arbeta med sina mål. De utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av tar sin utgångs-

punkt i en utvärdering av föregående termins uppsatta mål. Elevens starka sidor och vad eleven behöver utveckla framgår i de framåtsyftande planerna. Därefter beskrivs arbetet och ansvarsområden för eleven, föräldrar och skolan.

Beskrivningarna under de olika områdena är av varierande kvalitet. När det gäller skolans åtaganden är det otydligt vilka insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå målen. Skolans insatser beskrivs i allmänna termer som exempelvis "stötta, skapa lästillfällen". Detta tydliggör inte konkret vad skolan ska bidra med för att eleven ska utvecklas. Skolans insatser behöver tydliggöras eftersom skolan har ansvar för undervisningen.

Individuell utvecklingsplan – skriftliga omdömen

Strömnäs skola har utarbetat lokala pedagogiska planeringar vilka utgör stöd till de skriftliga omdömena. Elevernas omdömen ges i löpande text och relaterar till de lokalt bearbetade målen. Skolan har utarbetat skriftliga omdömen i alla ämnen/ämnesblock förutom i hem- och konsumentkunskap samt modersmål. Skolinspektionen konstaterar att eleverna ges omdömen i ämnesblocken samhällsorienterande och naturorienterande ämnen i de lägre årskurserna vid skolan. Från och med årskurs 5 anger skolan ämnena inom ramen för de samhällsorienterande- och naturorienterande ämnena men gör ingen bedömning av måluppfyllelsen i varje enskilt ämne i årskurs 5. Omdöme i ämnet teknik, som formellt inte ingår i de naturorienterande ämnena, saknas också.

Skolinspektionen vill klargöra att, även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i samhällsorienterande- och naturorienterande ämnen ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje ämne som eleven får undervisning i. Detta är ett krav från och med årskurs 5 då kursplanerna har mål att uppnå i alla ämnen. I de lägre årskurserna kan det dock vara rimligt att ge skriftliga omdömen i ämnesblock om man bedriver en ämnesövergripande undervisning.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Strömnäs skola inte har en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Strömnäs skola arbetar medvetet för att skapa en trygg och god studiemiljö för eleverna. Rektorerna ger exempel på aktiviteter som kontinuerligt pågår och integreras i alla ämnen och som ibland genomförs i åldersblandade grupper. Ett prioriterat område är

att öka Vi-känslan på skolan. Av dokumentation och intervju framgår att eleverna trivs och känner sig trygga med både kamrater och vuxna. Trygghetsteamet har under läsåret 08/09 inte haft något ärende kring kränkande behandling.

Den likabehandlingsplan och handlingsplan mot kränkande behandling som Strömnäs skola har är, enligt intervju med rektorerna, under revidering. Planen innehåller bland annat exempel på förebyggande arbete, rutiner vid upptäckt och åtgärder. Skollagen kräver att en årlig plan mot kränkande behandling utarbetas för varje enskild verksamhet utifrån en aktuell kartläggning av den enskilda verksamhetens behov. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året. Av Strömnäs skolas plan mot kränkande behandling framgår inte detta. Planen beskriver förebyggande insatser som generellt genomförs på skolan och det framgår inte vilka åtgärder som tar sin utgångspunkt i en aktuell kartläggning.

Enligt skollagen ska en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan. Planen ska även utformas och utvärderas under medverkan av barn och elever. För stöd i arbetet med planen mot kränkande behandling se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling. Se även Diskrimineringsombudsmannens, Barn- och elevombudsmannens och Skolinspektionens handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (2009). Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara se över den gamla.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Strömnäs skola ger inte eleverna förutsättningar att nå målen i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § och bilaga 3 skollagen.

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Kursplanen i hem-och konsumentkunskap

Motivering:

För Strömnäs skola som tillhör Pitholmsområdet finns en gemensam lokal timplan. Intervju och dokumentation bekräftar att undervisning i hem- och konsumentkunskap genomförs tidigast i årskurs 6. Detta innebär att eleverna inte ges förutsättningar att nå målen för ämnet i årskurs 5, vilket måste åtgärdas.